

دستور عمل اجرایی بازرسی بهداشتی از آرایشگاه مردانه، زنانه و سالن های زیبایی

بسمه تعالی فهرست عناوین

صفحه	عنوان
۳	مقدمه
۳	فصل اول: تعاریف
۴	فصل دوم: بهداشت فردی
۴	ماده ۲: بهداشت فردی کارکنان
۵	ماده ۳: لباس و وسایل حفاظت فردی کارکنان
۶	ماده ۴: بهداشت دست
۹	ماده ۵: استعمال دخانیات
۹	فصل سوم: بهداشت ابزار و تجهیزات
۹	ماده ۶: خدمات آرایشی و بهداشتی در آرایشگاه
۹	ماده ۷: بهداشت محصولات آرایشی و بهداشتی
۹	ماده ۸: الزامات میکروبیگمنتیشن
۱۰	ماده ۹: آرایش ناخن (مانیکور و پدیکور)
۱۱	ماده ۱۰: اپیلاسیون
۱۲	ماده ۱۱: الزامات بهداشتی ابزار، وسایل و تجهیزات و سطوح در آرایشگاه
۱۲	۱۱-۱ ابزار و تجهیزات
۱۳	۱۱-۲ بهداشت حوله و پیشبند و نوار سربند
۱۳	۱۱-۳ بهداشت پد و اسفنج
۱۳	۱۱-۴ بهداشت لباس و پوشاک
۱۳	ماده ۱۲: الزامات شستشو، گندزدایی و استریلیزاسیون
۱۵	ماده ۱۳: ویژگی های مواد گندزدای مورد استفاده

بهداشت محیط	مرکز سلامت محیط و کار	۱۸۰۳۹۲۱۰	شماره دستور عمل
	تاریخ بازنگری بعدی		تاریخ ابلاغ
معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی			صادر از
http://markazsalamat.behdasht.gov.ir		آدرس وب سایت	صفحه
		۱	

دستور عمل اجرایی بازرسی بهداشتی از آرایشگاه مردانه، زنانه و سالن های زیبایی

- ماده ۱۴: سینک شستشوی دست و ابزار و تجهیزات ۱۵
- ماده ۱۵: جعبه کمک های اولیه ۱۶
- ماده ۱۶: خود کنترلی و خود اظهاری بهداشتی ۱۷
- ماده ۱۷: بهداشت ساختمان ۱۷
- ۱-۱۷- مشخصات پوشش دیوار محل ارائه خدمات به مشتری ۱۷
- ۲-۱۷- مشخصات کف محل ارائه خدمات به مشتری ۱۷
- ۳-۱۷- مشخصات سقف محل ارائه خدمات به مشتری ۱۸
- ماده ۱۸: سرویس بهداشتی و حمام ۱۸
- ماده ۱۹: مدیریت پسماند: ۱۸
- ۵-۱۹- دفع پسماند های تیز و برنده: ۱۸
- ماده ۲۰: نور ۱۹
- ماده ۲۱: تهویه ۱۹
- ۱-۲۱- تهویه در اتاق آرایش ناخن (پدیکور و مانیکور) ۱۹
- ماده ۲۲: کنترل حشرات و جوندگان ۲۰
- ماده ۲۳: بهداشت آب ۲۰
- ماده ۲۴: فاضلاب ۲۰
- ماده ۲۵: تلفن رسیدگی به شکایات ۲۰
- ماده ۲۶: تعهدات بازرس در هنگام بازرسی ۲۱

بهداشت محیط	مرکز سلامت محیط و کار	۱۸۰۳۹۲۱۰	شماره دستور عمل
	تاریخ بازنگری بعدی		تاریخ ابلاغ
معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی			صادره از
http://markazsalamat.behdasht.gov.ir		آدرس وب سایت	صفحه
		۲	

دستور عمل اجرایی بازرسی بهداشتی از آرایشگاه مردانه، زنانه و سالن های زیبایی

مقدمه

در راستای اجرای ماده ۱۳ آیین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی ابلاغ شده مورخ ۹۲/۳/۱۸ توسط مقام محترم وزارت، بدین وسیله دستور عمل اجرایی بازرسی بهداشتی از آرایشگاه مردانه، زنانه و سالن های زیبایی ابلاغ می گردد. معاونت های بهداشتی دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی موظفند در زمینه نظارت بر بهداشت اماکن مذکور و تکمیل چک لیست های مربوطه بر اساس این دستور عمل اقدام نمایند.

فصل اول: تعاریف

ماده ۱: در این دستور عمل اصطلاحات ذیل در معانی مربوطه به کار می روند:

۱-۱- آرایشگری: هر نوع اعمالی که توسط یک فرد ماهر بر روی سر، صورت و گردن با هدف پیراستن انجام می گیرد.

۲-۱- سالن آرایش ناخن: محل مجزا در آرایشگاه که در آن از رنگ ها حلال و سوهان، چسب ها و رزین ها برای زیبا سازی و نقاشی بر روی ناخن انجام می گیرد.

۳-۱- وسایل نوک تیز: به هرگونه اشیاء یا دستگاه های دارای نقاط نوک تیز یا تیغه های برنده که قادر به برش یا نفوذ به داخل پوست باشد.

۴-۱- نفوذ کننده به پوست: هر گونه فرایند عمدی یا غیر عمدی که باعث بریدن، سوراخ شدن، پاره شدن پوست یا غشای مخاطی گردد.

۵-۱- اپیلاسیون: فرایند مو زدایی یا از بین بردن موهای زائد در نقاط مختلف بدن که ممکن است این فرایند به روش های مختلفی انجام پذیرد.

۶-۱- میکرو پیگمنتیشن: به فرایند انتقال رنگدانه به لایه اپیدرمیس (پوست) اطلاق می گردد.

۷-۱- گندزدایی: فرایندی که تعداد قابل توجهی از میکروارگانیسم ها را بر روی سطوح بیجان کاهش می دهد، اما لزوما همه آنها را از بین نمی برد.

۸-۱- پسماند نوک تیز و برنده: اقلامی که می توانند موجب بریدگی، پارگی یا سوراخ شدگی پوست گردند.

۹-۱- پروانه بهداشتی: پروانه بهداشتی گواهی است که مطابق آیین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی توسط وزارت برای مدت معین صادر می گردد.

۱۰-۱- وزارت: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی تابعه

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۳	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir

فصل دوم: بهداشت فردی

ماده ۲: بهداشت فردی کارکنان

- ۱-۲- همه کارکنان مشمول اعم از دائم، موقت، پاره وقت و فصلی یا افرادی که تازه استخدام شده اند قبل از شروع به کار باید کارت بهداشت و نیز گواهی نامه معتبر پایان دوره آموزشی از آموزشگاه بهداشت اصناف را دریافت نمایند.
- ۲-۲- چنانچه همه کارکنان مشمول دارای کارت بهداشت معتبر یا گواهی نامه معتبر پایان دوره آموزشی نباشند به عنوان نقص بهداشتی تلقی می گردد.
- تبصره ۱: اشخاصی مانند صندوق دار و نظایر آن که با مشتری ارتباط مستقیم ندارند از شمول بند ۱-۲ ماده ۲ مستثنی هستند.
- ۳-۲- وجود کارت بهداشت معتبر و گواهینامه معتبر آموزشگاه بهداشت اصناف در محل انجام فعالیت الزامی است.
- ۴-۲- افرادی که مسئول ارائه خدمات ویژه به مشتری (نظیر میکروپیگمنتیشن) هستند باید دوره های آموزشی مرتبط با نوع خدمات را سپری نمایند و گواهی نامه معتبر دوره آموزشی مرتبط را کسب نمایند.
- ۵-۲- کارت بهداشتی و گواهینامه دوره آموزشی صادره باید دارای کد رهگیری معتبر در سامانه باشد.
- ۶-۲- ضوابط صدور کارت بهداشت و گواهینامه دوره آموزشی و مدت اعتبار آن باید مطابق دستورعمل وزارت باشد.
- ۷-۲- کارکنان موظف هستند پس از انقضای مدت اعتبار نسبت به تمدید آن اقدام نمایند.
- ۸-۲- کارکنان چنانچه مبتلا به یک بیماری مسری باشند فقط پس از درمان و رفع علائم و با گواهی سلامت از پزشک می توانند مشغول به کار شوند.
- ۹-۲- کارکنان در صورتی که مبتلا به بیماری هایی با علائمی نظیر عطسه، سرفه، یا آب ریزش بینی مزمن گردند، به گونه ای که باعث تخلیه ترشحات از چشم، بینی یا دهان شود، نباید در معرض تماس مستقیم با افراد قرار گیرند.
- ۱۰-۲- کارکنان در صورتی که مبتلا به ضایعات پوستی نظیر زخم باز، جوش چرکین، کچلی ناخن، پوست و امثال آن هستند، باید هنگام ارائه خدمات به مشتری از دستکش استفاده نمایند. در صورتی که امکان استفاده از دستکش نیست نباید با مشتری تماس مستقیم داشته باشند.
- ۱۱-۲- چنانچه مشتری مشکوک به عفونت های پوستی یا آلوده به شپش باشد باید کارکنان هنگام تماس با مشتری از دستکش یکبار مصرف استفاده نمایند و ابزار و تجهیزات مرتبط با مشتری بلافاصله پس از ارایه خدمات با گندزدای سطح متوسط تمیز و گندزدایی و شود.
- ۱۲-۲- در صورت رویت شپش و تخم آن بر روی سر مشتری یا وجود بیماری پوستی باید از ارایه خدمات به مشتری خودداری گردد و مشتری جهت برطرف شدن بیماری به پزشک مراجعه نماید.
- ۱۳-۲- توصیه می گردد کارکنانی که در آرایشگاه با وسایل نوک تیز و برنده در ارتباط هستند واکسن هیپاتیت را تزریق نمایند.

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۴	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir

ماده ۳: لباس و وسایل حفاظت فردی کارکنان

۳-۱- بهداشت لباس کارکنان

- ۳-۱-۱- کارکنان هنگام کار باید از روپوش تمیز با رنگ روشن (غیر تیره) متناسب با نوع فعالیت استفاده نمایند.
- ۳-۱-۲- لباس کار سایر کارکنان که با مشتری ارتباط مستقیم ندارد نظیر صندوق دار، باید تمیز، بدون لک و پارگی باشد (استفاده از لباس های سنتی یا معمولی در سایر کارکنان بلامانع است).
- ۳-۱-۳- کارکنان در صورت استحمام در محل کار موظف به داشتن وسایل نظافت، شستشو و استحمام اختصاصی می باشند.
- ۳-۱-۴- کارکنان باید دارای محل مشخص برای نگهداری وسایل شخصی باشند.

۳-۲- بهداشت استفاده از دستکش

- ۳-۲-۱- استفاده از دستکش یکبار مصرف برای فعالیت های معمولی و ارائه خدمات به مشتری در حالت روتین و تا زمانی که پوست (آرایشگر و مشتری) سالم است ضرورتی ندارد.
- ۳-۲-۲- استفاده از دستکش بعنوان یک جایگزین برای شستشوی دست توصیه نمی گردد.
- ۳-۲-۳- چنانچه کارکنان برای ارائه خدمات از دستکش نخی استفاده می نمایند باید بعد از ارائه خدمات به هر مشتری تعویض گردد.
- ۳-۲-۴- کارکنان باید در موارد زیر از دستکش استفاده نمایند:
- ۳-۲-۴-۱- هنگامی که امکان آلودگی دست با خون و یا سایر ترشحات بدن وجود دارد.
- ۳-۲-۴-۲- هنگام حمل و سایل و تجهیزات آلوده به خون یا سایر مایعات بدن.
- ۳-۲-۴-۳- هنگام تماس دست با پوست آسیب دیده یا ناسالم.
- ۳-۲-۴-۴- هنگام تماس با مواد شیمیایی
- ۳-۲-۵- دستکش باید یکبار مصرف بوده و بین مشتریان تعویض گردد و برای هر مشتری از یک دستکش تمیز استفاده گردد.
- ۳-۲-۶- دستکش بلافاصله بعد از اتمام خدمات برای یک مشتری باید تعویض گردد و از تماس دستکش با ابزار یا سطوح تمیز خودداری گردد.
- ۳-۲-۷- بلافاصله بعد از درآوردن دستکش ها باید دست ها با آب و صابون شسته شود.
- ۳-۲-۸- دستکش های یکبار مصرف نباید مجدد استفاده یا شسته گردد و باید در سطل پسماند دفع گردد.
- ۳-۳- پیش بند: کارکنان باید در مواردی که احتمال پاشیدن یا آلودگی روپوش با ترشحات، خون و مایعات بدن وجود دارد، از پیش بند ضد آب استفاده نمایند.

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۵	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir

دستور عمل اجرایی بازرسی بهداشتی از آرایشگاه مردانه، زنانه و سالن های زیبایی

۳-۴- ماسک: کارکنان باید در مواردی که در معرض پاشیدن ترشحات، خون و مایعات یا مواد شیمیایی و ذرات قرار دارند یا در هنگام بروز بیماریهای واگیر تنفسی از ماسک استفاده نمایند.

۳-۵- حفاظ صورت: توصیه می گردد در صورتی که احتمال پاشیدن خون یا سایر ترشحات به داخل چشم یا مخاط وجود دارد از محافظ صورت استفاده گردد.

ماده ۴: بهداشت دست

۴-۱- کارکنان باید در موارد زیر دست های خود را بشویند:

۴-۱-۱- قبل از ارائه خدمات به مشتری

۴-۱-۲- پس از اتمام ارائه خدمات به هر مشتری یا تغییر نوع خدمات

۴-۱-۳- قبل از انجام اقدامات تهاجمی که امکان سوراخ شدن پوست یا مخاط وجود دارد

۴-۱-۴- بعد از تماس با خون یا سایر مایعات بدن

۴-۱-۵- پس از تماس با ابزار یا تجهیزات آلوده به خون یا سایر مایعات بدن یا ابزار و تجهیزات مشکوک به آلودگی

۴-۱-۶- قبل و بعد از درآوردن دستکش ها

۴-۱-۷- هنگام رویت آلودگی یا خون و ترشحات و امثال آن بر روی دست در حین ارائه خدمات

۴-۱-۸- زمانی که آلودگی قابل رویت بر روی دست وجود ندارد استفاده از محلول های ضدعفونی کننده دست بلامانع است.

بهداشت محیط	مرکز سلامت محیط و کار	۱۸۰۳۹۲۱۰	شماره دستور عمل
	تاریخ بازنگری بعدی		تاریخ ابلاغ
معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی			صادره از
http://markazsalamat.behdasht.gov.ir		آدرس وب سایت	صفحه
		۶	

چطور دست ها را بشوئیم؟

مدت کل مراحل: ۴۰ تا ۶۰ ثانیه

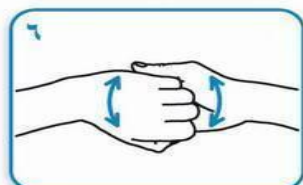
کف دست ها را به هم بمالید

صابون کافی برای پوشاندن سطح دستها بردارید

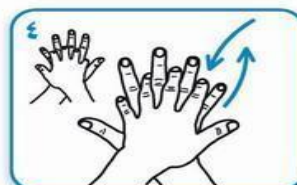
دستها را با آب خیس کنید

پشت انگشت ها را داخل کف دستها ببرید تا در هم قفل شوند

مالیدن کف دستها با انگشت های درهم

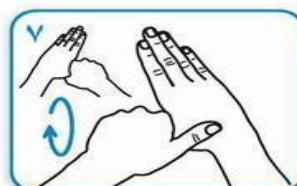
کف دست راست بر پشت دست چپ با انگشت های درهم و بالعکس

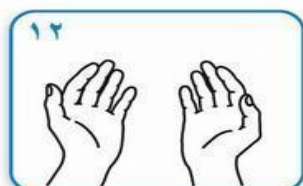
دستها را با آب شستشو دهید

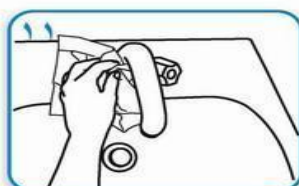
مالش های مدور و رفت و برگشتی با انگشتان بسته یک دست روی کف دست دیگر و بالعکس

مالش گردشی شست یک دست در داخل کف دست دیگر و بالعکس

اکنون دستهای شما کاملاً تمیز و مطمئن هستند

از همان دستمال برای تمیز کردن شیر آب استفاده کنید

با یک دستمال حوله ای بطور کامل خشک کنید

بهداشت محیط	مرکز سلامت محیط و کار	۱۸۰۳۹۲۱۰	شماره دستور عمل
	تاریخ بازنگری بعدی		تاریخ ابلاغ
معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی			صادر از
http://markazsalamat.behdasht.gov.ir		آدرس وب سایت	صفحه ۷

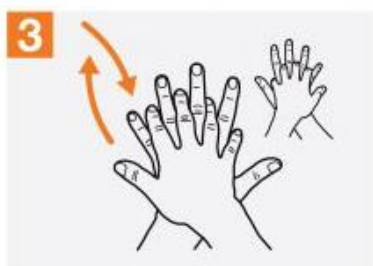
چطور دست ها را ضد عفونی کنیم؟

کف دست را با مقدار کافی ضد عفونی کننده الکلی پر کنید

کف دست ها را به هم بمالید

کف دست راست را روی پشت دست چپ گذاشته و بین انگشت ها را اسکراب کنید و برعکس

کف دست ها روی هم قرار گرفته و ما بین انگشتان را مالش دهید

انگشت ها را در هم تابیده به حالت قفل شده و پشت انگشت ها به کف دست مقابل مالش داده شود

انگشت شست دست چپ را با کف دست راست احاطه کرده و به صورت دورانی مالش دهید و برعکس

انگشتان را جمع کرده به صورت چرخشی در کف دست مقابل حرکت دهید و برعکس

دست ها آماده است

بهداشت محیط	مرکز سلامت محیط و کار	۱۸۰۳۹۲۱۰	شماره دستور عمل
	تاریخ بازنگری بعدی		تاریخ ابلاغ
معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی			صادر از
http://markazsalamat.behdasht.gov.ir		آدرس وب سایت	صفحه ۸

ماده ۵: استعمال دخانیات

- ۵-۱- هرگونه عرضه و استعمال دخانیات (سیگار، قلیان و سایر مواد دخانی) و تبلیغات در آرایشگاه ممنوع است.
- ۵-۲- عرضه یا استعمال دخانیات بر اساس ماده ۳۶ آیین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده ۱۳ مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی بعنوان تخلف در نظر گرفته می شود و باید با متخلف برخورد گردد.
- ۵-۳- ممنوعیت استعمال دخانیات باید با ابزار و تابلوهای مناسب، در محل مناسب و در معرض دید مشتریان نصب گردد.

فصل سوم: بهداشت ابزار و تجهیزات

ماده ۶: خدمات آرایشی و بهداشتی در آرایشگاه:

- ۶-۱- کلیه فرآورده ها و دستگاه های مورد استفاده برای ارائه خدمات در آرایشگاه باید دارای مجوز برای خدمات آرایشی باشد.
- ۶-۲- در صورتی که در آرایشگاه غیر از خدمات روتین نظیر آرایش و پیرایش سر و صورت (از قبیل کوتاهی مو، رنگ، مش و هایلایت و امثال آن) خدماتی از جمله میکروپیگمنتیشن، اپیلاسیون، مانیکور و پدیکور و امثال آن ارائه گردد باید دارای مجوز از مراجع ذیصلاح باشد.

ماده ۷: بهداشت محصولات آرایشی و بهداشتی

- ۷-۱- همه محصولات آرایشی و بهداشتی موجود در آرایشگاه باید دارای پروانه ساخت یا ورود از وزارت و تاریخ تولید و انقضاء باشد.
- ۷-۲- فروش هرگونه محصولات آرایشی، لنزهای رنگی در آرایشگاه ممنوع می باشد.
- ۷-۳- در صورت استفاده از محصولاتی نظیر انواع کرم، واکس ها، رنگدانه ها، پنبه و اقلام مشابه باید به اندازه نیاز مشتری در ظرف یکبار مصرف ریخته یا قرار داده شود و پس از استفاده برای مشتری در صورت وجود مواد باقیمانده باید در ظرف پسماند دفع گردد. (مجددا به ظرف اصلی محصول برگردانده نشود)
- ۷-۴- توصیه می گردد برای هر مشتری از لوازم آرایشی اختصاصی مشتری استفاده گردد.

ماده ۸: الزامات میکروپیگمنتیشن

- ۸-۱- قبل از انجام میکروپیگمنتیشن باید پوست مشتری مورد ارزیابی قرار گیرد چنانچه پوست دارای ضایعات یا زخم است باید از ارائه خدمات میکروپیگمنتیشن به مشتری خودداری گردد.

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۹	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir

دستور عمل اجرایی بازرسی بهداشتی از آرایشگاه مردانه، زنانه و سالن های زیبایی

- ۸-۲- قبل از انجام میکرو پیگمنتیشن آرایشگر باید دست ها را با آب و صابون کاملاً بشوید.
- ۸-۳- سوزن هایی که برای میکروپیگمنتیشن استفاده می گردد باید به صورت استریل، یکبار مصرف و بسته بندی باشد و پس از رویت مشتری بسته بندی آن باز و مورد استفاده قرار گیرد.
- ۸-۴- چنانچه سوزن هایی که برای میکروپیگمنتیشن و امثال آن استفاده می گردد قبل از استفاده آلوده گردد نباید مورد استفاده قرار گیرد و از سوزن استریل دیگری برای ارائه خدمات استفاده گردد.
- ۸-۵- در صورت بروز خونریزی هنگام میکروپیگمنتیشن استفاده از مدادهایی که برای بند آوردن خون کاربرد دارد ممنوع می باشد.
- ۸-۶- در صورتی که هنگام میکروپیگمنتیشن پوست دچار خونریزی گردد باید یک گاز استریل بر روی آن قرار داده شود و تجویز و استفاده از هر گونه دارو برای مشتری ممنوع می باشد.
- ۸-۷- رنگ مورد استفاده برای میکروپیگمنتیشن باید دارای پروانه ساخت یا ورود از وزارت و دارای تاریخ تولید و انقضاء باشد.
- ۸-۸- قبل از استفاده از رنگ، جداره خارجی ظرف رنگ باید با یک گندزدای سطح متوسط (مثل ایزوپروپیل الکل ۷۰٪ - ۹۰٪) کاملاً گندزدایی گردد.
- ۸-۹- در صورتی که از ظرف اصلی رنگ به طور مستقیم برای مشتری استفاده می گردد و رنگ مورد نیاز قبل از استفاده در ظرف دیگری ریخته نمی شود باید ظرف رنگ بعد از استفاده هر مشتری در سطل پسماند دفع گردد.
- ۸-۱۰- در صورتی که رنگ به اندازه مورد نیاز در داخل ظرف یا تشتک رنگ ریخته می شود و سپس از آن برای مشتری استفاده می شود ظرف یا تشتک رنگ باید یکبار مصرف بوده و بعد از هر مشتری در سطل پسماند دفع گردد.
- ۸-۱۱- بازگرداندن باقیمانده رنگ به ظرف اصلی رنگ مجاز نمی باشد و باید رنگ باقیمانده در سطل پسماند دفع گردد.
- ۸-۱۲- آب یا سرم فیزیولوژی مورد استفاده برای شستشوی پوست مشتری در حین ارائه خدمات باید در ظرف یکبار مصرف ریخته شود و استفاده مجدد از باقیمانده آن برای مشتری دیگر ممنوع است و ظرف آن بعد از استفاده هر مشتری در سطل پسماند دفع گردد.
- ۸-۱۳- قبل از شروع خدمات میکروپیگمنتیشن باید مقدار کافی از دستمال یا پنبه تمیز مورد نیاز برای استفاده در طول فرایند در ظرف تمیز یکبار مصرف و در کنار مشتری قرار داده شود و استفاده مجدد از باقیمانده آن برای مشتری دیگر ممنوع است.

ماده ۹: آرایش ناخن (مانیکور و پدیکور)

- ۹-۱- ناخن مشتری باید به دقت قبل از ارائه خدمات مورد بررسی قرار گیرد. قارچ ناخن معمولاً به صورت یک تغییر رنگ در ناخن ظاهر می شود که به طرف پوست گسترده می شود. ارائه خدمات ناخن برای یک مشتری که دارای این نوع تغییر رنگ در ناخن است نباید انجام گردد.

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۱۰	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir

دستور عمل اجرایی بازرسی بهداشتی از آرایشگاه مردانه، زنانه و سالن های زیبایی

- ۹-۲- کارکنان نباید هیچ گونه پماد قارچی یا روش درمانی را برای مشتریانی که مبتلا به بیماری ناخن هستند تجویز یا استفاده نمایند.
- ۹-۳- قبل از شروع ارائه خدمات به مشتری آرایشگر باید دست ها را کاملاً با آب و صابون بشوید.
- ۹-۴- قبل از ارائه خدمات باید ناخن های دست و پای مشتری تمیز و آلودگی آن برطرف گردد.
- ۹-۵- چنانچه احتمال ایجاد ذرات معلق در حین ارائه خدمات وجود دارد باید از ماسک استفاده گردد.
- ۹-۶- تجهیزات و ابزارهای مورد استفاده باید بین مشتریان تمیز و سپس با گندزدای سطح متوسط یا سطح بالا گندزدایی گردد.
- ۹-۷- ظرف یا محل مورد استفاده برای شستشوی دست و پا (تشتک مانیکور و پدیکور) باید به صورت یکبار مصرف بوده یا در صورت استفاده از ظروف استیل و چند بار مصرف بعد از هر بار استفاده باید کاملاً شستشو و سپس با یک گندزدای سطح متوسط یا بالا گندزدایی گردد.
- ۹-۸- محل مورد استفاده برای شستشوی دست و پا که به صورت ثابت می باشد و مستقیم به سیستم دفع فاضلاب منتهی می گردد باید مجهز به آشغالگیر باشد.
- ۹-۹- آشغالگیر باید به صورت روزانه تمیز و هر گونه مواد باقی مانده که انباشته شده حذف شود، سپس با یک گندزدای سطح متوسط یا سطح بالا گندزدایی گردد.
- ۹-۱۰- تیغه های پدیکور و مانیکور که در تماس با ناخن مشتری است در صورت چند بار مصرف بودن باید بین هر مشتری با گندزدایی سطح بالا گندزدایی گردد.
- ۹-۱۱- مواد شیمیایی باید در محفظه یا کابینت مخصوص نگهداری گردد.

ماده ۱۰: اپیلاسیون

- ۱۰-۱- در صورتی که پوست مشتری دارای ضایعه پوستی باشد باید از انجام خدمات اپیلاسیون برای مشتری خودداری گردد.
- ۱۰-۲- در صورتی که هنگام اپیلاسیون پوست دچار خونریزی گردد باید یک گاز استریل بر روی آن قرار داده شود و تجویز و استفاده از هر گونه دارو برای مشتری ممنوع می باشد.
- ۱۰-۳- قبل از شروع خدمات اپیلاسیون برای هر مشتری آرایشگر باید دست ها را کاملاً با آب و صابون بشوید.
- ۱۰-۴- واکس ها و پماد هایی که برای از بین بردن موهای زائد استفاده می شود باید دارای پروانه ساخت یا ورود از وزارت باشد.
- ۱۰-۵- مواد مورد استفاده برای اپیلاسیون باید به اندازه نیاز برای هر مشتری در ظرف ریخته شود و موم یا لوسیون باقیمانده در ظرف مشتری نباید برای مشتری دیگر استفاده یا به ظرف اصلی بازگردانده شود و باید در سطل پسماند دفع گردد.
- ۱۰-۶- ظرفی که مواد اپیلاسیون در آن ریخته می شود باید بعد از استفاده هر مشتری به طور کامل تمیز و گندزدایی گردد.

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۱۱	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir

دستور عمل اجرایی بازرسی بهداشتی از آرایشگاه مردانه، زنانه و سالن های زیبایی

۷-۱۰- ظروف یکبار مصرف برای اپیلاسیون نظیر قاشقک، پنبه، نوار اپیلاسیون و دستمال های مورد استفاده باید بعد از استفاده برای هر مشتری در سطل پسماند دفع گردد.

۸-۱۰- در صورتیکه از دستگاه اپیلاسیون برای از بین بردن موهای زائد استفاده می گردد باید قسمت هایی از دستگاه که در تماس با پوست مشتری است بعد از استفاده تمیز و کاملاً گندزدایی گردد.

ماده ۱۱: الزامات بهداشتی ابزار، وسایل و تجهیزات و سطوح در آرایشگاه:

۱۱-۱- ابزار و تجهیزات

۱۱-۱-۱- تمام ابزار و تجهیزاتی که برای مشتری استفاده می گردد باید سالم، تمیز، بدون زنگ زدگی یا شکستگی باشد.

۱۱-۱-۲- ابزار و تجهیزاتی که چند بار مصرف می باشد باید بعد از هر بار استفاده کاملاً تمیز و گندزدایی گردد.

۱۱-۱-۳- کلیه ابزار و وسایل با توجه به نوع فعالیت امکان تمیز کردن، گندزدایی و یا استریلیزاسیون آن وجود ندارد باید به عنوان یکبار مصرف در نظر گرفته شود و پس از استفاده برای مشتری در سطل پسماند دفع گردد و نباید برای مشتری بعدی مورد استفاده قرار گیرد.

۱۱-۱-۴- تجهیزات چند بار مصرف در صورتی که بین هر مشتری به راحتی تمیز نگردد مانند دستگاه

میکروپیگمنتیشن باید از کاور یا پوشش یک بار مصرف برای این دستگاه استفاده شود و بعد از استفاده هر مشتری کاور یا پوشش آن در کیسه پسماند دفع گردد.

۱۱-۱-۵- وسایل استریل مانند انواع سوزن مورد استفاده برای میکروپیگمنتیشن یا سایر وسایلی که در پوست نفوذ پیدا می کند در صورتی که قبل از استفاده آلوده گردد باید در سطل مخصوص وسایل نوک تیز و برنده دفع گردد و از وسایل استریل برای مشتری استفاده گردد.

۱۱-۱-۶- اگر یک آیتم غیر بحرانی، مانند قیچی یا ماشین اصلاح، باعث آسیب به پوست گردد باید به عنوان یک آیتم نیمه بحرانی در نظر گرفته شود و قبل از آنکه مورد استفاده مجدد قرار گیرد، با گندزدای سطح متوسط یا بالا گندزدایی گردد.

۱۱-۱-۷- هر گونه تیغ که برای اصلاح پوست استفاده می شود، باید یکبار مصرف بوده و بلافاصله پس از استفاده در ظرف اشیاء نوک تیز و برنده دفع گردد.

۱۱-۱-۸- دسته و محل قرارگیری تیغ صورت تراشی، که دارای نگهدارنده تیغه است، باید تمیز شده و به عنوان یک آیتم نیمه بحرانی پس از هر بار استفاده گندزدایی شود.

۱۱-۱-۹- قلاب یا وسیله ای که برای بیرون آوردن مو از کلاه مش(های لایت) استفاده می شود به عنوان اقلام نیمه بحرانی در نظر گرفته می شود و باید پس از هر بار استفاده با گندزدای سطح متوسط یا بالا گندزدایی گردد.

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۱۲	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir

۱۱-۲- بهداشت حوله و پیشبند و نوار سربند

۱۱-۲-۱- در صورت استفاده از حوله برای مشتری استفاده از حوله اختصاصی یا یکبار مصرف برای هر مشتری الزامی است.

۱۱-۲-۲- در صورتی که از پیشبند چند بار مصرف برای مشتری استفاده می گردد باید از نوار گردن اختصاصی یا یکبار مصرف برای جلوگیری از تماس مستقیم پیشبند با گردن استفاده گردد در غیر اینصورت باید از پیشبند یک بار مصرف یا اختصاصی استفاده گردد.

۱۱-۲-۳- در صورتی که از نوار سربند چند بار مصرف برای مشتری استفاده می گردد باید از نوار سربند اختصاصی یا یکبار مصرف استفاده گردد.

۱۱-۳- بهداشت پد و اسفنج

۱۱-۳-۱- استفاده مشترک از انواع پد و اسفنج ها برای آرایش صورت یا بدن ممنوع است ولی در صورتی که به صورت یکبار مصرف باشد و یا هر مشتری ابزار مخصوص به خود را داشته باشد بلامانع است.

۱۱-۴- بهداشت لباس و پوشاک

۱۱-۴-۱- در صورتی که آرایشگاه اقدام به اجاره لباس برای عروس نماید باید بعد از هر بار استفاده کاملاً شستشو و گندزدایی گردد.

۱۱-۴-۲- فروش پوشاک و البسه به علت عدم رعایت مسایل بهداشتی در پرو لباس ها ممنوع می باشد.

ماده ۱۲: الزامات شستشو، گندزدایی و استریلیزاسیون

۱۲-۱- لوازم و وسایل بر اساس نوع کار و خطر انتقال عفونت در سه گروه دسته بندی می شوند:

۱۲-۱-۱- **وسایل بحرانی (Critical):** این وسایل در بافت نرم نفوذ کرده یا با استخوان تماس پیدا می کنند. (مانند وسایل تیغ، سوزن های تاتو) وسایل بحرانی می بایست به صورت استریل و بسته بندی خریداری گردد.

۱۲-۱-۲- **وسایل نیمه بحرانی (Semi-critical):** این وسایل در بافت نرم نفوذ نکرده ولی با مخاط یا پوست ناسالم تماس دارند. این وسایل می بایست حداقل با استفاده از مواد گندزدای سطح متوسط یا سطح بالا گندزدایی گردند به عنوان مثال ایزوپروپیل الکل ۷۰٪، پرکلرین ۱ درصد، هیدروژن پراکسید ۶٪.

۱۲-۱-۳- **وسایل غیر بحرانی (Non-critical):** این وسایل فقط با پوست سالم تماس پیدا می کنند. مانند شانه، برس، ماشین اصلاح و غیره. وسایل غیر بحرانی می بایست حداقل با استفاده از یک دترجنت یا مواد گندزدای ضعیف، شستشو و گندزدایی گردد، به عنوان مثال، ترکیبات چهارتایی آمونیوم یا ترکیبی از یک گندزدای سطح پایین و یک ماده شوینده (دترجنت).

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۱۳	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir

۱۲-۲- برای گندزدایی روش های شیمیایی و غیر شیمیایی در آرایشگاه به شرح زیر قابل استفاده می باشد:

۱۲-۲-۱- **روش شیمیایی:** شامل محلول های شیمیایی از قبیل پراکسید هیدروژن، ایزوپروپیل الکل، اتیل الکل، هیپوکلریت سدیم (سفید کننده خانگی)، لیزول، کروزل، ترکیبات فنلی، روغن های روان کننده حاوی گندزدا می باشد.

۱۲-۲-۱-۱- برای گندزدایی ابزار و تجهیزات می توان از انواع گندزداهای بیمارستانی که دارای مجوز ساخت یا تولید از وزارت باشد استفاده نمود. (شامل مواد گندزدایی می باشد که برای گندزدایی وسایل و ابزار بیمارستانی استفاده می گردد.

تبصره ۲: استفاده از محلول گندزدای گلوآرآلدهید توصیه نمی گردد.

۱۲-۲-۲- **روش غیر شیمیایی:** بخار با فشار بالا یا حرارت مرطوب (اتوکلاو)، حرارت خشک (آون)، پرتو ماورای بنفش، جوشاندن، اولتراسونیک از جمله این روش ها می باشد.

۱۲-۲-۲-۱- **حرارت مرطوب و حرارت خشک:** در صورتی که از تجهیزاتی از قبیل حرارت مرطوب (اتوکلاو)، حرارت خشک (آون) و امثال آن استفاده می گردد باید مطابق دستورالعمل شرکت سازنده عمل گردد.

۱۲-۲-۲-۲- **استفاده از حرارت مستقیم:** در این روش وسیله فلزی به طور مستقیم با حرارت شعله در تماس است و برای وسایل فلزی کوچک ممکن استفاده است ولی در این روش به مرور زمان باعث تخریب وسایل فلزی خواهد شد و در صورت تجمع کربن ناشی از شعله در سطح وسایل به عنوان یک عامل جهت جلوگیری از فرایند گندزدایی عمل خواهد نمود.

۱۲-۲-۲-۳- **جوشاندن:** در صورتی که از روش جوشاندن برای گندزدایی ابزار و وسایل استفاده می شود باید ابزار و وسایل حداقل به مدت ۲۰ دقیقه بطور کامل با آب در حال جوش تماس یابند. نکات مهم در استفاده از این روش عبارتند از:

۱- تعویض آب با تناوب حداقل روزانه.

۲- اطمینان از اینکه تمام بخش های تجهیزات در تماس با آب است (برای مثال قیچی و انبر باز شود).

۳- شستشوی ظرفی که برای جوشانیدن از آن استفاده می گردد در پایان هر روز کاری.

۱۲-۲-۲-۴- **اشعه ماورای بنفش:** برای گندزدایی و استریل کردن ابزار و تجهیزات مناسب نمی باشد زیرا قابلیت نفوذ در تمام قسمت های سطوح ابزار و تجهیزات را ندارد ولی استفاده از آن در اتاق نگهداری ابزار و تجهیزات تمیز و استریل بلامانع است.

۱۲-۲-۳- اشعه ماورای بنفش، جوشاندن و اولتراسونیک قابلیت استریل کردن ابزار و تجهیزات را ندارند و فقط بار میکروبی را کاهش می دهند.

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۱۴	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir

دستور عمل اجرایی بازرسی بهداشتی از آرایشگاه مردانه، زنانه و سالن های زیبایی

۱۲-۲-۴- تمیز کردن یا گندزدایی لوازم یکبار مصرف که با علامت بین المللی معرفی می گردند ممنوع می باشد.

۱۲-۳- اقدامات لازم قبل از انجام گندزدایی یا استریلیزاسیون:

۱۲-۳-۱- قبل از گندزدایی باید کلیه سطوح از اجرام و آلودگی ها پاک شود در غیر این صورت گندزدایی یا استریلیزاسیون بی اثر خواهد بود.

برای تمیز کردن ابزار و تجهیزات می توان از آب گرم (30°C - 15°C) و درجنت استفاده نمود.

۱۲-۳-۲- هنگام استفاده از مواد گندزدا از تجهیزات حفاظت فردی مانند دستکش و ماسک استفاده گردد.

۱۲-۳-۳- ابزار و تجهیزات برقی که امکان شناورسازی آنها در محلول وجود ندارد باید با دستمال یا پنبه آغشته به الکل کاملاً گندزدایی گردند.

۱۲-۳-۴- وسایل و ابزار تمیز باید از وسایل و سطوح آلوده به صورت مجزا نگهداری گردد.

۱۲-۴- نظافت و گندزدایی سطوح:

۱۲-۴-۱- سطوح کاری باید بعد از ارائه خدمات به هر مشتری با گندزدای سطح پایین گندزدایی گردد.

۱۲-۴-۲- صندلی، میز و کابینت ها باید به صورت منظم تمیز و گندزدایی گردد.

۱۲-۴-۳- سطوح مرتبط با مشتری یا سطوحی که از آن برای ارائه خدمات به مشتری استفاده می شود باید صاف و غیر جاذب باشد.

ماده ۱۳: ویژگی های مواد گندزدای مورد استفاده

۱۳-۱- محصولات گندزدای مورد استفاده باید دارای پروانه ساخت یا ورود از وزارت و تاریخ تولید و انقضا باشد.

۱۳-۲- در صورتی که رقیق سازی ماده گندزدا در ظرف دیگری انجام و نگهداری می گردد باید ظرف در دار باشد و بر روی ظرف برچسب مشخصات گندزدا از جمله تاریخ تهیه و نام ماده گندزدا به صورت مشخص درج گردد.

۱۳-۳- غلظت محلول گندزدای مورد استفاده باید مطابق با دستورعمل کارخانه سازنده باشد.

۱۳-۴- از مخلوط کردن دو ماده گندزدا با هم خودداری گردد.

۱۳-۵- مواد گندزدا، و شوینده باید در محفظه یا کابینت مناسب نگهداری گردد (روی کابینت برچسب مواد شوینده و گندزدا درج گردد).

۱۳-۶- مواد گندزدا باید بر اساس دستورعمل شرکت سازنده استفاده و نگهداری گردد.

ماده ۱۴: سینک شستشوی دست و ابزار و تجهیزات

۱۴-۱- سینک شستشوی دست:

۱۴-۱-۱- سینک دستشویی باید نزدیک محل ارائه خدمات نصب گردد.

۱۴-۱-۲- سینک باید مجهز به آب سرد و گرم باشد.

۱۴-۱-۳- سینک باید مجهز به صابون مایع و حوله کاغذی یا دست خشک کن باشد.

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۱۵	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir

دستور عمل اجرایی بازرسی بهداشتی از آرایشگاه مردانه، زنانه و سالن های زیبایی

۱۴-۱-۴- در صورتی مخازن صابون مایع غیر یکبار مصرف بوده و بعد از تخلیه پر می گردد باید پس از اینکه مخزن صابون مایع خالی گردید ابتدا تمیز و سپس با مواد گندزدای سطح پایین گندزدایی و سپس مورد استفاده قرار گیرد.

۱۴-۲- سینک شستشوی ابزار و تجهیزات

۱۴-۲-۱- سینک مخصوص شستشو باید نزدیک محل ارائه خدمات باشد

۱۴-۲-۲- سینک باید مجهز به آب سرد و گرم باشد

۱۴-۲-۳- استفاده مشترک از سینک شستشوی دست برای شستشوی ابزار و تجهیزات بلامانع است.

۱۴-۳- سینک شستشوی سر

۱۴-۳-۱- در صورتی که خدمات رنگ مو و نیز شستشوی سر در آرایشگاه انجام می گردد باید سینک مخصوص برای شستشوی سر در نظر گرفته شود.

۱۴-۳-۲- سینک باید مجهز به آب سرد و گرم باشد

۱۴-۳-۳- سینک باید به صورت روتین کاملاً شستشو و گندزدایی گردد.

ماده ۱۵: جعبه کمک های اولیه

۱۵-۱- لوازم کمک های اولیه در یک جعبه مخصوص یا محفظه مناسب نگهداری شود و دارای برچسب مشخصات باشد.

۱۵-۲- حداقل اقلام مورد نیاز در جعبه کمک های اولیه به شرح ذیل می باشد:

- یک جفت دستکش
- چهار عدد گاز استریل
- یک رول باند
- یک پماد سوختگی
- یک عدد قیچی
- ده عدد چسب زخم
- یک پماد آنتی بیوتیکی (جنتامایسین یا تتراسایکلین)
- یک ورق (۱۰ عدد) قرص مسکن (آسپرین یا استامینوفن ساده)
- یک شیشه ماده ضد عفونی کننده (بتادین یا ساولن)
- یک عدد صابون یا هر ماده تمیز کننده دست (ترجیحا صابون مایع)
- مقداری پنبه
- چند عدد سنجاق قفلی

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۱۶	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir

دستور عمل اجرایی بازرسی بهداشتی از آرایشگاه مردانه، زنانه و سالن های زیبایی

۱۵-۳- در صورتی که کارکنان بطور مرتب از داروی خاصی تحت نظر پزشک استفاده می کنند می توانند یک ورق از داروهای مصرفی خود را در جعبه کمک های اولیه بگذارند.

ماده ۱۶: خود کنترلی و خود اظهاری بهداشتی

- ۱۶-۱- فرایند خود کنترلی و خود اظهاری بهداشتی باید توسط مدیر مالک یا متصدی بر اساس دستورعمل شماره ۱۸۰۳۹۲۰۳ با عنوان نحوه اجرای خود کنترلی و خود اظهاری بهداشتی مراکز و اماکن عمومی انجام گردد.
- ۱۶-۲- نمونه برداری آب شرب، سطوح و امثال آن باید بر اساس دستورعمل شماره ۱۸۰۳۹۲۰۳ با عنوان نحوه اجرای خود کنترلی و خود اظهاری بهداشتی مراکز و اماکن عمومی انجام گردد.
- ۱۶-۳- نتایج نمونه برداری آب شرب، سطوح و امثال آن باید در محل موجود باشد.

ماده ۱۷: بهداشت ساختمان

۱۷-۱- مشخصات پوشش دیوار محل ارائه خدمات به مشتری

- ۱۷-۱-۱- پوشش دیوار سالن انجام خدمات میکروپیگمنتیشن باید تا زیر سقف صاف بدون شکاف و از جنس سنگ، کاشی یا سایر مصالح مشابه مقاوم در برابر شستشو و گندزدایی باشد.
- ۱۷-۱-۲- اتاق آرایش ناخن (مانیکور و پدیکور) باید کاملاً تا زیر سقف از سایر قسمت های سالن آرایش مجزا باشد و جنس دیوار قابل نظافت بشد .
- ۱۷-۱-۳- پوشش دیوار اطراف سینک های سرشویی، دستشویی، شستشوی ابزار و تجهیزات حداقل از کف تا ارتفاع ۱۶۰ سانتیمتر و عرض ۱۲۰ سانتیمتر (۱۶۰×۱۲۰) از جنس سنگ، کاشی و یا سایر مصالح مشابه مقاوم در برابر، رطوبت، شستشو و گندزدایی باشد.
- ۱۷-۱-۴- پوشش دیوار سایر قسمت ها باید قابل نظافت (در صورت ایجاد آلودگی به راحتی تمیز گردد) و فاقد رطوبت باشد و تا ارتفاع ۱۵ تا ۲۰ سانتیمتر دارای قرنیز باشد .

۱۷-۲- مشخصات کف محل ارائه خدمات به مشتری

- ۱۷-۲-۱- پوشش کف سالن انجام خدمات میکروپیگمنتیشن، اپیلاسیون و آرایش ناخن (مانیکور و پدیکور) باید از جنس سنگ، کاشی، یا سرامیک قابل شستشو و گندزدایی و مجهز به کف شور دارای درپوش باشد. نصب توری ریز روی آن الزامی است.
- ۱۷-۲-۲- استفاده از هرگونه فرش یا موکت در کلیه قسمت های ارائه خدمات به مشتری ممنوع است.
- تبصره ۳: استفاده از فرش یا موکت در سالن انتظار (در صورتی که سالن انتظار مجزا از سالن آرایش باشد) بلامانع است.

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۱۷	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir

دستور عمل اجرایی بازرسی بهداشتی از آرایشگاه مردانه، زنانه و سالن های زیبایی

۱۷-۲-۳- پوشش کف سایر قسمت های ارائه خدمات به مشتری باید از جنس مقاوم، صاف، تمیز و قابل نظافت باشد. (در صورتی که شستشوی کف انجام می گردد باید مجهز به کفشور باشد در غیر اینصورت نصب کف شور الزامی نیست).

۱۷-۳- مشخصات سقف محل ارائه خدمات به مشتری

- ۱۷-۳-۱- سقف کلیه قسمت های ارائه خدمات به مشتری باید سالم و تمیز باشد.
- ۱۷-۳-۲- بکارگیری انواع روش های زیبا سازی و نورپردازی در سقف بلامانع است و باید همواره تمیز باشد.
- ۱۷-۳-۳- استفاده از سقف کاذب در آرایشگاه بلامانع است.

ماده ۱۸: سرویس بهداشتی و حمام

- ۱۸-۱- کف سرویس بهداشتی و حمام باید از جنس سنگ، سرامیک یا موزاییک بوده و دارای شیب مناسب باشد.
- ۱۸-۲- دیوار سرویس بهداشتی و حمام باید تا زیر سقف از جنس سنگ، سرامیک و کاشی باشد.
- ۱۸-۳- سقف سرویس بهداشتی باید بدون شکاف و قابل نظافت باشد.
- ۱۸-۴- استفاده از سقف کاذب در سرویس های بهداشتی بلامانع است.
- ۱۸-۵- در صورت انجام اپیلاسیون کل بدن وجود حمام در آرایشگاه الزامی می باشد.

ماده ۱۹: مدیریت پسماند:

- ۱۹-۱- پس از کوتاه کردن مو برای مشتری باید بلافاصله موهای ریخته شده در کف زمین جمع آوری و در سطل پسماند دفع گردد.
- ۱۹-۲- ابزار، تجهیزات و وسایلی که در تماس با مشتری بوده و آلوده است باید به شیوه مناسب و با احتیاط حمل و در سطل پسماند دفع گردد.
- ۱۹-۳- سطل پسماند باید دارای کیسه زباله بوده و در محل مناسبی قرار گرفته و اطراف آن همواره تمیز باشد.

۱۹-۵- دفع پسماند های تیز و برنده:

- ۱۹-۵-۱- سوزن، اشیا نوک تیز و برنده یک بار مصرف و وسایل تیز و برنده غیر یکبار مصرف که شکسته شده است باید به شیوه ای حمل گردد که احتمال صدمه یا آسیب به افراد وجود نداشته باشد و در ظرف ایمن (safty box) دفع گردد و استفاده مجدد از این اشیاء ممنوع می باشد.
- ۱۹-۵-۲- بعد از پر شدن ۳/۴ ظرف ایمن (safty box) جهت بی خطر سازی باید از یکی از روش های زیر استفاده گردد:

- ۱۹-۵-۲-۱- استفاده از مواد گندزدا: پس از اینکه ۳/۴ ظرف ایمن یا (safty box) از پسماند های تیز و برنده پر شد محلول یک درصد پرکلرین داخل ظرف (safty box) حاوی پسماند های تیز و برنده ریخته شود به

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۱۸	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir

دستور عمل اجرایی بازرسی بهداشتی از آرایشگاه مردانه، زنانه و سالن های زیبایی

گونه ای که روی پسماند ها کاملاً از محلول پوشیده شود و پس از نیم ساعت به آرامی محلول در فاضلاب رو ریخته شود و در ظرف کاملاً بسته و همراه سایر پسماند ها دفع گردد.

نکته ۱: محلول پرکلرین ۱ درصد مورد استفاده برای گندزدایی باید قبل از گندزدایی پسماند ها و به صورت تازه تهیه گردد.

نکته ۲: فرمول محلول سازی به شرح زیر می باشد :

مقدار محلول (سی سی) = مقدار محلول (سی سی) $\times$ درصد محلول غلیظ $\div$ درصد محلول مورد نیاز

مثال: طرز تهیه یک لیتر (۱۰۰۰ سی سی) محلول یک درصد پرکلرین از محلول ۵ درصد پرکلرین (سفید کننده خانگی)

$$(سی سی) ۲۰۰ = ۱۰۰۰ \times ۵ \div ۱$$

۱۹-۵-۲-۲- بیخطر سازی توسط دستگاه اتوکلاو در آرایشگاه

۱۹-۵-۲-۳- عقد قرارداد با شهرداری و تحویل ظرف ایمن (safty box) جهت بیخطر سازی

ماده ۲۰: نور

۱-۲۰- محل ارائه خدمات باید دارای نور کافی برای تمیز کردن و پیشگیری از بروز صدمه یا آسیب به افراد باشد.

۲-۲۰- حداقل نور در محل کار تا ۵۰۰ تا ۳۰۰ لوکس و در سایر فضاها ۱۰۰ لوکس در نظر گرفته شود.

۳-۲۰- نور در محل انجام کار باید به گونه ای باشد که ایجاد خیرگی ننماید.

ماده ۲۱: تهویه

تهویه در سالن آرایش باید به گونه ای باشد که هوای داخل همواره تمیز و فاقد بوی نامطبوع باشد.

۲۱-۱- تهویه در اتاق آرایش ناخن (پدیکور و مانیکور)

۱-۱-۲۱- تهویه در اتاق باید به گونه ای باشد که هوای داخل همواره تمیز و عاری از بو باشد.

۲-۱-۲۱- نصب سیستم تهویه موضعی یا مکشی در نزدیک میز کار الزامی می باشد.

۳-۱-۲۱- نصب سیستم تهویه یا فن مکشی برای اتاق کار الزامی می باشد.

۴-۱-۲۱- در صورتی که از دستگاه های تصفیه هوا استفاده می گردد استفاده از انواع دستگاه تصفیه هوا که تولید ازن می نماید ممنوع می باشد.

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۱۹	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir

دستور عمل اجرایی بازرسی بهداشتی از آرایشگاه مردانه، زنانه و سالن های زیبایی

۲۱-۱-۵- سیستم تهویه باید همواره درحین فعالیت روشن باشد.

۲۱-۱-۶- در صورت وجود فیلتر در سیستم تهویه باید با توجه به دستورعمل شرکت سازنده فیلتر ها تعویض گردد.

ماده ۲۲: کنترل حشرات و جوندگان

۲۲-۱- باید تمام پنجره های منتهی به فضای باز مجهز به توری باشد.

۲۲-۲- سوراخ ها، منافذ، آب گذرها و سایر مکان هایی که احتمال دسترسی آفات را بیشتر می سازد باید کاملاً بسته شوند.

۲۲-۳- در صورتی که از روش های شیمیایی ابقایی و طعمه گذاری شیمیایی برای مبارزه با حشرات و جوندگان استفاده می گردد باید این فرایند توسط شرکت های دارای پروانه از معاونت های بهداشتی دانشگاه ها / دانشکده های علوم پزشکی انجام گردد.

۲۲-۴- هنگام استفاده از آفت کش ها باید کلیه نکات ایمنی جهت جلوگیری از ایجاد آلودگی افراد، رعایت گردد.

۲۲-۵- هنگام استفاده از حشره کش و آفت کش ها و سایر مواد دورکننده حشرات باید به دستورات شرکت سازنده عمل گردد.

ماده ۲۳: بهداشت آب

۲۳-۱- کلیه تاسیسات آبرسانی اعم از مخازن، شبکه توزیع یا چاه آب باید مورد تایید وزارت باشد.

۲۳-۲- آب مورد استفاده باید سالم و کیفیت فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی آب، مطابق استاندارد ملی شماره ۱۰۵۳ و ۱۰۱۱ باشد.

۲۳-۳- آب با فشار کافی و درجه حرارت مورد نیاز(آب سرد و گرم) باید در تمام تاسیسات و تجهیزات استفاده کننده از آب در دسترس باشد.

ماده ۲۴: فاضلاب

۲۴-۱- سیستم جمع آوری و دفع فاضلاب باید مورد تایید وزارت باشد.

۲۴-۲- مراکز باید تمام فاضلاب تولیدی را به طریق بهداشتی (چاه جاذب، تصفیه خانه اختصاصی، تخلیه به شبکه جمع آوری فاضلاب) دفع نمایند. در هر صورت باید از برگشت فاضلاب به داخل مکان یا به محوطه واحد اجتناب گردد.

۲۴-۳- چنانچه در مراکز موقت از تانکر جهت جمع آوری فاضلاب استفاده می شود، اندازه آن باید ۱۵٪ بیش از مخزن یا تانکر تامین آب باشد.

ماده ۲۵: تلفن رسیدگی به شکایات

۲۵-۱- تلفن رسیدگی به شکایات وزارت/دانشگاه/دانشکده باید در معرض دید مشتریان نصب گردد.

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۲۰	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir

دستور عمل اجرایی بازرسی بهداشتی از آرایشگاه مردانه، زنانه و سالن های زیبایی

۲۵-۲- تلفن رسیدگی به شکایات وزارت همواره و در هر شرایطی بطور واضح از فاصله ۱۰ متری قابل رویت و خواندن باشند.

ماده ۲۶: تعهدات بازرسی در هنگام بازرسی

۲۶-۱- بعد از اینکه بازرسی بهداشت محیط از واحد صنفی بازدید نمود موظف است قبل از ترک مرکز یا امکنه در مورد نواقص مشاهده شده با مالک، مدیر یا متصدی واحد صنفی در خصوص نواقص بحرانی و غیر بحرانی و تبعات قانونی آن گفتگو و به طور مناسب اطلاع رسانی نماید.

۲۶-۲- بازرسی موظف است بدون هرگونه تنش و در آرامش کامل اقدامات جایگزین و آموزش های لازم و مهلت قانونی برای رفع نواقص را به اطلاع مالک، مدیر یا متصدی برساند.

۲۶-۳- بازرسی موظف است در صورت اخذ امضا در صورتجلسات و فرم های همراه، عواقب و تبعات قانونی آن را به مدیر، مالک یا متصدی متذکر شود.

این دستور عمل مشتمل بر ۲۶ ماده و ۳ تبصره بوده و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد.

شماره دستور عمل	۱۸۰۳۹۲۱۰	مرکز سلامت محیط و کار	بهداشت محیط
تاریخ ابلاغ		تاریخ بازنگری بعدی	
صادر از	معاون بهداشت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی		
صفحه	۲۱	آدرس وب سایت	http://markazsalamat.behdasht.gov.ir